Mai soles

Gent Gran i Cultura

apropa cultura

Amb el suport de: Ajuntament de Barcelona · Generalitat de Catalunya · Diputació Barcelona · Fundació "la Caixa"

Presentació

Apropa Cultura és una iniciativa que uneix museus, auditoris, festivals i teatres amb les entitats del sector social per a **fer la cultura accessible**.

Compartim un **compromís amb l'educació**, creiem que és el camí per crear vincles entre l'àmbit cultural i social. Per això organitzem jornades i formacions adreçades a professionals d'equipaments culturals per tal de millorar l'experiència de les entitats socials.

Aquesta publicació conté vídeos i documentació elaborats amb motiu de la jornada organitzada el dilluns 22 de novembre de 2021 al Museu Picasso de Barcelona.

Quina és la nostra mirada cap a la gent gran? Quines emocions i pensaments sentim envers l'envelliment? Totes coincidirem en què ja n'hi ha prou de la mirada negativa i estigmatitzadora cap a les persones grans, que les discrimina per raó d'edat i per moltes d'altres desigualtats amb les quals intersecciona.

Alhora, és evident que l'envelliment comporta una sèrie de factors de risc que poden afectar la nostra vida i salut com és l'aïllament, la dependència i la soledat no desitjada, la qual ha esdevingut un problema de salut pública. Les persones i els agents de la societat volem responsabilitzar-nos i posar-hi solució mitjançant estratègies individuals i col·lectives.

I què hi podem aportar des dels museus i de la cultura? De ben segur una gestió cultural afectiva, empàtica i inclusiva pot desenvolupar estratègies útils per combatre la soledat i l'aïllament de les persones grans.

La Jornada d'Accessibilitat i Diversitat Mai Soles va ser un espai per a la reflexió, l'escolta activa i la motivació per generar museus més inclusius, més oberts, segurs i plens de significat.

Claudia Torner, coordinadora de la jornada

Hem escoltat moltes veus que ens han obert la mirada, ens han fet pensar i ens han inspirat. Són aquestes:

- Els Testimonis personals que ens van sacsejar.
- Les Reflexions acadèmiques que ens van fer pensar.
- Les Experiències dels museus que ens van inspirar.

No tens temps? Llegeix l'article resum de la jornada:

Cultura per combatre l'edatisme

Per Maria José Anía, periodista i experta en accessibilitat

Consultar document

Inauguració i benvinguda de la jornada

Veure el vídeo

- **Emmanuel Guigon**, director del Museu Picasso
- **Sonia Gainza**, directora d'Apropa Cultura
- **Montserrat Llopis**, directora general d'ACRA (Associació Catalana de Recursos Assistencials)
- **Laia Claverol**, Gerenta de l'Àrea de Drets Socials, Justícia Global, Feminismes i LGTBI de l'Ajuntament de Barcelona.

Continguts

1 **Taula rodona en primera persona:**
Gent Gran i Cultura
Pilar Cristóbal de la Residència Pere Relats de la Fundació Venero, Marisol Pejenaute de VinclesBCN, Mercè Garcia de TEB, Francesca Bou Camps, Fundació Catalunya la Pedrera (Programa REMS).
Pàgina 8

2 **Conferència:**
La complexitat de la soledat en l'envelliment: quin paper hi juga la cultura?
Montserrat Celdrán Castro
Professora de psicologia a la UB, doctora en psicologia, forma part del patronat dels Amics de la Gent Gran.
Pàgina 9

3 **Conferència:**
Persones grans i Plaer: reflexions des de l'ètica
Begoña Román, professora de filosofia a la UB, presideix el Comitè d'Ètica de Serveis Socials de Catalunya, experta en ètica i bioètica.
Pàgina 10

4 **Taula rodona:**
Una aproximació a diferents metodologies de projectes de museus amb gent gran.
Projectes: El Museu s'Apropa, Els museus et visiten, el Museu entra a casa, Fotomemòries.
Pàgines 11 i 12

Mai soles

Taula rodona:
Gent Gran i Cultura en primera persona

De quina manera la cultura forma part de la vida de les persones grans? Com han experimentat la cultura els darrers anys?

A la taula rodona hi van participar dones usuàries d'entitats, associacions i centres que treballen amb persones grans en situació d'aïllament o dependència:

- **Pilar Cristóbal de la Residència Pere Relats de la Fundació Venero.**
- **Marisol Pejenaute de VinclesBCN.**
- **Mercè Garcia de TEB Barcelona.**
- **Francesca Bou Camps, Fundació Catalunya la Pedrera (Programa REMS).**

Veure el vídeo

Durada del vídeo: 60 minuts

> "Fem passejades, sortides a museus, a jardins... i també fem manualitats. La gent gran també podem ser artistes!"

Conferència:

La complexitat de la soledat en l'envelliment: quin paper hi juga la cultura?

El terme edatisme es refereix a la discriminació que pateixen les persones grans, especialment les que viuen en residències o bé soles a casa seva. A la conferència s'exposen els principals problemes s'hi troben: la impotència, la soledat i l'avorriment.

Aprendrem els diferents tipus de soledat i les necessitats de les persones grans: sentir-se estimada, útil, part de la comunitat. Finalment es reflexiona sobre com la cultura hi pot jugar un paper protagonista.

Veure el vídeo

Durada del vídeo: 55 minuts

Montserrat Celdrán Castro

Professora de psicologia a la UB, doctora en psicologia, forma part del patronat dels Amics de la Gent Gran.

> "Oferim el mateix tipus de cultura segons l'edat de la persona? Podem estar cometent edatisme pensant que la persona gran només li pot interessar un tipus de cultura?"

Conferència:

Persones grans i plaer: reflexions des de l'ètica.

Begoña Román convida a reflexionar al voltant del plaer: el plaer sempre és terapèutic. És molt més profund que el simple gaudi, l'entreteniment o l'evasió. El plaer té intensitat vital, és aquella vivència que et fa trascendir, que dona sentit a la vida. Per això calen espais que generin el plaer de l'experiència estètica.

L'estètica, la capacitat de sentir plaer amb l'art, també s'educa. Per això, benvinguts els equipaments culturals que contribueixen a educar en estètica, que ens ajuden a saber gaudir, a sentir plaer!

Veure el vídeo

Durada: 54 minuts

Begoña Román

professora de filosofia a la UB, presideix el Comitè d'Ètica de Serveis Socials de Catalunya.

> "Mirem la vellesa com una pèrdua, confrontada a la plenitud de la joventut. Però això només és cert en allò que és orgànic, no en allò que és biogràfic. Les persones grans guanyen en sensibilitat, perquè han tingut el temps per païr l'experiència, per contemplar-la."

Taula d'experiencies:
Una aproximació a diferents metodologies de projectes de museus amb gent gran

Taula moderada per Teresa Pérez.

- **El Museu s'Apropa.**
  Activitat de museus a les residències.
  Presenten el projecte: Joana Mora (Museu del Disseny), Paqui Yáñez (Residència l'Onada), Laia Mestre (educadora de Fragment al Museu Nacional d'Art de Catalunya), Vanesa Rojas (Servei educatiu del Museu Picasso).

  Veure el vídeo

- **Els Museus et visiten.**
  Activitat de museus online amb VinclesBCN.
  Projecte dels museus de la Taula de Museus i Accessibilitat.
  Janina Berzosa Poch, del Servei de Museus i Protecció de Béns Mobles, Dept. de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

  Veure el vídeo

Taula d'experiencies:
Una aproximació a diferents metodologies de projectes de museus amb gent gran

- **El Museu entra a casa.**
  Projecte dels Museus d'Olot amb els veïns i veïnes del geriàtric La Caritat i la residència Montsacopa.
  Montserrat Mallol i Soler, directora dels Museus d'Olot.

  Veure el vídeo

- **Fotomemòries:**
  La fotografia i les persones grans: estimulació a través de les imatges.
  Projectes de fotografia del col·lectiu CLICme a diferents museus.
  Eugènia Ortiz, fotògrafa i coordinadora de CLICme.

  Veure el vídeo

Altres publicacions Apropa Cultura

www.issuu.com/apropacultura

Des del 2013, elaborem documentació i vídeos sobre accessibilitat i diversitat:

- Aproximacions als diferents col·lectius socials.
- Eines i recursos en accessibilitat.
- Bones pràctiques internacionals.
- Presentació de projectes i propostes d'equipaments culturals.

I molta més informació pràctica!

apropa cultura
una porta a la inclusió

Vols més informació?

Consulta www.apropacultura.cat

Mai soles

Gent Gran i Cultura

apropa cultura

Contacte:

Apropa Cultura
Carrer Lepant 150 | 08013 Barcelona
93 247 93 06 | apropa@apropacultura.cat

Amb el suport de: Ajuntament de Barcelona · Generalitat de Catalunya · Diputació Barcelona · Fundació "la Caixa"